

Računica

Loš izbor je načinjen i tu poravke nema. Uzalud je sada eufemistički objašnjavati kako dvodnevna Stratejska konferencija NATO-a i partnerskih zemalja zapravo i nije pitanje članstva Srbije u zapadnoj alijansi ili nesuvislo domišljati da je sva ta parada NATO-generalata poslužila kao dokaz sposobnosti da organizujemo tako ozbiljan skup čime bismo, je l', dokazali i kako uživamo poštovanje zemalja-učesnica. Moš' misliti. Brojke su, u ovom slučaju, brutalno neprijatne po organizatora, a one u istraživanju Stratedžik marketinga kažu da je bezmalo dve trećine građana protiv članstva u NATO-u, dok bi svega 15 odsto podržalo takav korak vlasti. I da ne bude zabune, sve to nema nikakve veze s protestima opozicionih stranaka, s činjenicom da su se na istoj strani na ironičan način našli zagriženi komunisti i ekstremni desničari, anarhisti i legalisti, kvazipatriotske organizacije i Žene u crnom.

O čemu, dakle, ovde govorimo? Jednostavno, reč je o činjenici da su organizatori prevideli da istorijsko pamćenje građana nije baš kao u glodara i ipak traje duže od dvadesetak sekundi, da tek nešto više od decenije nije dovoljno da se zaboravi, a kamoli oproste kasetne bombe, osiromašeni uranijum, mostovi u Novom Sadu i Varvarinu, zaustavljena detinjstva i nekoliko hiljada poginulih. Naprosto, prevideli su u svojoj računici da zbunjeni narod, koji je zabavljen o sopstvenom jadu i pokušava da dokuči svoju nesreću, može razmišljati o tamo nekim konferencijama. Posebno pošto nam je Solana krojio državnu odoru, a Bajden merio da li je Srbija shvatila novu realnost ili zaverenički, onako iza leđa, očijuka s Rusijom. Ali, ispostaviće se da to nije isto. Ovde je reč o nekoj vrsti susreta sa sopstvenom savešću i naravno činjenici da je NATO prvi put nakon Drugog svetskog rata "overavao" baš Srbiju, saveznika u dva najveća planetarna sukoba.

Na ovom mestu moglo bi se raspravljati o svrsishodnosti članstva Srbije

Zoran Preradović

Organizatori su prevideli da istorijsko pamćenje građana nije baš kao u glodara, da tek nešto više od decenije nije dovoljno da se zaborave, a kamoli oproste kasetne bombe, osiromašeni uranijum, mostovi u Novom Sadu i Varvarinu, zaustavljena detinjstva i nekoliko hiljada poginulih. Naprosto, prevideli su u svojoj računici da zbunjeni narod, koji je zabavljen o sopstvenom jadu i pokušava da dokuči svoju nesreću, može razmišljati o tamo nekim konferencijama

u zapadnoj alijansi, o tome da su sve države u regionu već članice NATO-a ili se to spremaju da postanu, dakle, o nepobitnoj činjenici da Beograd ne može ostati izolovano ostrvo sa svojom kilavo proglašenom vojnom neutralnošću. Mogli bismo podastri raznorazne argumente za i protiv, verovatno se i saglasiti s činjenicom da članstvo u severnoatlantskoj alijansi u strateškom smislu ima i prednosti. Od onih koji znače branu daljim dezintegrativnim procesima, koji, bojim se, još nisu sasvim okončani, preko ulaska pod najveći bezbednosni kišobran, pa čak i do određenih ekonomskih koristi. Ali, ovde se ne radi o racionalnom. Ovde je reč o emotivnoj svedenosti srpske političke elite pune poverenja u glupost svojih podanika i još više o uverenju da stanje svesti određuje stanje u novčaniku. I koga onda briga za nekakvu NATO-konferenciju. Greška. Ovde se radi o osećaju građana da vlast između njih i Vašingtona i Brisela bira ove druge. Jer kako drugačije objasniti naum da se testiraju nervi i emocije dve trećine sopstvenog naroda.

Čitava priča o NATO-konferenciji, budimo poštteni, vraća nas u krajnjoj liniji na nikad izgovoren, ali čini se, podrazumevajući, uslov evrointegracija Srbije. Briselska vrata otključavaju se u Vašingtonu, članstvom u zapadnoj alijansi, tom predvorju Evropske unije. Ili, kako nedavno reče za naš magazin bivši ambasador Srbije u Parizu Predrag Simić, da ne zna nijednu novu članicu Unije koja prethodno nije lojalnost dokazivala ulaskom u NATO. I to bi možda moglo da se razume ukoliko je to istinsko strateško opredeljenje. I ukoliko je, naravno, iskreno. Ali nije. Stvar se zapravo svela na pokušaj da se vojna neutralnost Srbije tobože predstavi neupitnom i na loše prikrivanje nau-ma vlasti. Pojedini analitičari posebno ukazuju na sporazum o učešću u bezbednosnim i mirovnim misijama EU koji je Srbija nedavno potpisala kao jasnu smernicu za budućnost. Naime, stručnjaci procenjuju da se nakon Lisabonskog samita može očekivati

stapanje evropskih i NATO-aktivnosti u Africi, Avganistanu i ko zna gde još. A to, složićemo se, znači odškrinuta vrata ratnih zona. Ne treba biti preterano domišljat da bi se zaključilo da u agendama NATO-generalata koji su boravili u Beogradu stoji da treba proveriti da li je Srbija, osim što je reformu vojske okončala po standardima zapadne alijanse, spremna da i u praksi pokaže da je samo pogibija u multinacionalnim snagama dostojna življenja. Ili će srpske vlasti i NATO ostati samo transatlantski partneri u pokušaju

Ono što, međutim, upada u oči je pokušaj vlasti da legitimise ono što je uslov bez kog se ne može i da istovremeno to sakrije od svojih podanika. Taj naum počiva na svesti da je propuštena prilika da se promeni Srbija i da je ignorisan imperativ koji su građani svim postpetooktobarskim

Ne treba biti preterano domišljat da bi se zaključilo da u agendama NATO-generalata koji su boravili u Beogradu stoji da treba proveriti da li je Srbija osim što je reformu vojske okončala po standardima zapadne alijanse, spremna da i u praksi pokaže da je samo pogibija u multinacionalnim snagama dostojna življenja. Ili će srpske vlasti i NATO ostati samo transatlantski partneri u pokušaju

vladama ostavili u amanet okretanjem leđa Miloševiću. Neskloni rizicima, nisu želeli ni reinstitucionalizaciju Srbije, ni duboke rezove, već su očekivali da će država da se samosaobražava evropskim zahtevima i standardima. Sad umesto promene Srbije iznutra, dobijamo demagogiju na nervnoj bazi, evrofanatičnu histeriju podstaknutu dolazećim izborima, koja ne predstavlja racionalni politički predumišljaj. Tako nas isti oni koji nas dresiraju da treba da se bijemo petama u zadnjicu ako smo uspeali da sačuvamo posao i platu od 200 evra sad ubeđuju da ima zemalja koje su u Evropskoj uniji, a nisu članice NATO-a. Tačno, samo što za njih i nas ne važe ista pravila. Ma šta vam o jednakim uslovima govori li i evropski i srpski zvaničnici. I zato, ako su sve druge opcije beznačajno protračene, onda vlast treba da pokaže elementarnu iskrenost prema građanima. Drugačije ne biva. Ili računajte da će se na izborima i to brojati. ●

